

Briuselis, 2026 m. kovo 19 d.
(OR. en)

7515/26

RECH 133
DRS 11
COMPET 351
IND 196
MI 269

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPRESZ
gavimo data:	2026 m. kovo 18 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	C(2026) 1800 final
Dalykas:	KOMISIJOS REKOMENDACIJA 2026 03 18 dėl novatoriškų įmonių, novatoriškų startuolių ir novatoriškų veiklą plečiančių įmonių apibrėžimo

Delegacijoms pridedamas dokumentas C(2026) 1800 final.

Priedama: C(2026) 1800 final

Briuselis, 2026 03 18
C(2026) 1800 final

KOMISIJOS REKOMENDACIJA

2026 03 18

**dėl novatoriškų įmonių, novatoriškų startuolių ir novatoriškų veiklą plečiančių įmonių
apibrėžimo**

KOMISIJOS REKOMENDACIJA

2026 03 18

dėl novatoriškų įmonių, novatoriškų startuolių ir novatoriškų veiklą plečiančių įmonių apibrėžimo

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį,

kadangi:

- (1) Komisijos komunikate „ES konkurencingumo kelrodis“¹ primenama, kad inovacijos – labai svarbus konkurencingumo ir ekonomikos augimo Sąjungoje veiksnys;
- (2) siekiant skatinti ekonomikos augimą ateityje, reikalingas naujas inovacijų lemiamu našumu pagrįstas konkurencingumo modelis. Labai svarbų vaidmenį kuriant ir komercializuojant novatoriškas technologijas atlieka novatoriškos įmonės, novatoriški startuoliai ir novatoriškos veiklą plečiančios įmonės (visų pirma giliųjų technologijų), todėl jie – kertinis inovacijomis pagrįstų ekonomikos modelių akmuo;
- (3) savo komunikate „ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategija“² Komisija paskelbė pasiūlysianti novatoriškų įmonių, startuolių ir veiklą plečiančių įmonių apibrėžtis;
- (4) inovacijoms itin svarbios giliųjų technologijų, be kita ko, strateginių skaitmeninių technologijų, biotechnologijų ir švarių technologijų, įmonės, nes, naudodamosi avangardiniais moksliniais ir technologiniais proveržiais, jos kuria pritaikomo masto produktus bei veiklos šakas ir dažnai randa transformacinių sprendimų, darančių didelį ilgalaikį ekonominį ir socialinį poveikį. Todėl apibrėžtimis turėtų būti atsižvelgta į specifines giliųjų technologijų įmonių ypatybes, nes dėl jų mokslinių tyrimų ir plėtros veiklos sudėtingumo, pagal teisės aktus privalomo validavimo ir technologijų brandos veiksmų jų plėtros ciklai paprastai yra ilgesni ir jiems reikia daugiau kapitalo;
- (5) kelios valstybės narės yra priėmusios skirtingas teisinės novatoriškų įmonių, startuolių ir veiklą plečiančių įmonių apibrėžtis, o Komisijos reglamente (ES) Nr. 651/2014³ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/695⁴ atitinkamai šių teisės aktų tikslais yra nustatytos ir Sąjungos lygmens apibrėžtys;

¹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES konkurencingumo kelrodis“, COM(2025) 30 *final*, 2025 m. sausio 29 d.

² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategija“, COM(2025) 270 *final*, 2025 m. gegužės 28 d.

³ 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius, (OL L 187, 2014 6 26, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj>).

⁴ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/695, kuriuo sukuriami bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013, (OL L 170, 2021 5 12, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>).

- (6) valstybių narių ir Sąjungos lygmenimis yra kuriamos inovacijų politikos priemonės novatoriškoms įmonėms, novatoriškiems startuoliams ir novatoriškoms veiklą plečiančioms įmonėms remti. Nesant bendrų apibrėžčių, tokias priemones atskiros valstybės narės arba Sąjunga ir valstybės narės gali taikyti nevienodai. Todėl vienoje valstybėje narėje prie novatoriškų įmonių, novatoriškų startuolių ir novatoriškų veiklą plečiančių įmonių priskirtos įmonės kitoje valstybėje narėje gali neturėti teisės naudotis panašiomis paramos sistemomis, o tai varžo tarpvalstybinę veiklą ir plėtrą bendrojoje rinkoje. Šis teisinis netikrumas gali būti viena iš daugelio priežasčių, dėl kurių įmonės nesiryžta vykdyti veiklos ir kitose valstybėse narėse ar jos į jas perkelti. Vadovaujantis ES bendrosios rinkos be vidaus sienų logika ir siekiant, kad Sąjungos institucijos bei valstybės narės galėtų remtis tuo pačiu pagrindu, bendros novatoriškų įmonių, novatoriškų startuolių ir novatoriškų veiklą plečiančių įmonių apibrėžtys padėtų užtikrinti, kad įmonėms visoje Sąjungoje būtų taikomos vienodos sąlygos;
- (7) bendrų apibrėžčių reikia ir atsižvelgiant į stiprią nacionalinių ir Sąjungos priemonių, skirtų padėti novatoriškoms įmonėms, novatoriškiems startuoliams ir novatoriškoms veiklą plečiančioms įmonėms, sąveiką. Be to, jei Komisija, valstybės narės, Europos investicijų bankas (EIB) ir Europos investicijų fondas (EIF) taikytų tas pačias apibrėžtis, padidėtų novatoriškoms įmonėms, novatoriškiems startuoliams ir novatoriškoms veiklą plečiančioms įmonėms skirtų politikos priemonių suderinamumas, nuoseklumas ir veiksmingumas, todėl sumažėtų konkurencijos iškreipimo rizika, susijusi su nevienodomis galimybėmis gauti viešąją paramą⁵;
- (8) Komisija jau yra nustačiusi apibrėžtis, leidžiančias įmones klasifikuoti pagal dydį ir taip išskirti mažąsias ir vidutines įmones (MVI), mažas vidutinės kapitalizacijos įmones (MVKI) ir dideles įmones. Novatoriškų įmonių, novatoriškų startuolių ir novatoriškų veiklą plečiančių įmonių apibrėžtimis ši nusistovėjusi klasifikacija neturėtų būti niekaip kvestionuojama. Kai aktualu, novatoriškų įmonių, novatoriškų startuolių ir novatoriškų veiklą plečiančių įmonių apibrėžtys turėtų būti grindžiamos nustatytais MVI ir MVKI apibrėžimo kriterijais, apimančiais dydžio ribines vertes ir struktūrines ypatybes;
- (9) kad tos apibrėžtys atitiktų numatytą paskirtį, jos turėtų atspindėti skiriamąsias labai konkrečios įmonių grupės, t. y. novatoriškų įmonių, novatoriškų startuolių ir novatoriškų veiklą plečiančių įmonių, ypatybes ir būti pagrįstos objektyviais kriterijais bei ribinėmis vertėmis. Todėl jas reikia grįsti lengvai taikomais kriterijais, tokiais kaip investicijos į inovacijų veiklą, įmonės amžius, dydis ar augimas;
- (10) remiantis plačiai naudojamomis tarptautinėmis klasifikacijomis, inovacija turėtų būti apibrėžiama kaip naujas ar patobulintas produktas, paslauga ar procesas, reikšmingai besiskiriantis nuo ankstesnių versijų ir prieinamas potencialiems naudotojams;
- (11) inovacijų veiklos vykdymo įrodymas gali būti mokslinių tyrimų ir plėtos veiksmas, t. y. organizuota sąmoninga veikla, kurios tikslas – kurti naujas žinias ir naujus ar tobulesnius produktus, paslaugas ir procesus. Mokslinių tyrimų ir plėtos veikla turėtų būti apibrėžiama remiantis plačiai naudojamais tarptautiniais klasifikatoriais⁶ ir Sąjungos taisyklėmis. Strateginio įmonės išipareigojimo vykdyti mokslinių tyrimų ir plėtos veiklą įrodymas gali būti į tą veiklą investuojami išteklių, išreikšti arba veiklos

⁵ Tai nedarytų poveikio papildomiems arba kitokiems reikalavimams, kurie gali būti nustatyti siekiant įgyvendinti būsimų politikos iniciatyvų tikslus.

⁶ Tokiomis kaip EBPO „Frascati Manual 2015. Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development“.

išlaidų, arba pajamų dalimi; šis rodiklis paprastai vadinamas mokslinių tyrimų ir plėtros intensyvumu;

- (12) Net ir į mokslinių tyrimų ir plėtros veiklą neinvestuojanti įmonė gali būti novatoriška. Todėl įmonė novatoriška turėtų būti laikoma ir tuo atveju, jei ji gali įrodyti, kad per pastaruosius trejus metus sukūrė, šiuo metu kuria arba artimiausiu metu sukurs komercializuoti skirtus produktus, paslaugas ar veiklos procesus, kurie yra nauji arba gerokai tobulesni už pažangiausius tos veiklos šakos pavyzdžius ir kuriems būdinga technologinės arba pramoninės nesėkmės rizika;
- (13) novatoriški startuoliai ir novatoriškos veiklą plečiančios įmonės turėtų būti apibrėžiami kaip novatoriškų įmonių pakategorės, nes būtent inovacijos yra pagrindinė skiriamoji ypatybė, galinti pateisinti kitokios politikos taikymą, tikslinę viešąją paramą ir palankesnę reguliavimą ir atskirianti juos nuo įprastų naujų ar sparčiai augančių įmonių, kurios plečiasi nekurdamos naujoviškų produktų, paslaugų, technologijų ar veiklos modelių;
- (14) novatoriški startuoliai turėtų būti apibrėžiami taikant jų novatoriškumą nusakančius kriterijus ir dydžio bei amžiaus ribas. Siekiant užtikrinti kuo didesnę suderinamumą su Komisijos rekomendacija 2003/361/EB⁷, novatoriškas startuolis turėtų būti apibrėžiamas taikant toje rekomendacijoje nustatytus bendros balanso sumos ir apyvartos kriterijus, pagal kuriuos apibrėžiama mažoji įmonė. Tačiau didžiausią įdarbintų asmenų skaičių būtų tikslingiau padidinti iki 99 – tai daugeliui novatoriškų startuolių, ypač tų, kurie veikia giliųjų technologijų sektoriuje ir sektoriuose, kuriuose svarbus didelis mastas, leistų ankstyvuojau augimo etapu suburti didesnes įvairių sričių specialistų grupes. Tinkama novatoriškų startuolių amžiaus riba būtų dešimt metų – tokiu atveju būtų apimami ir tie (visų pirma giliųjų technologijų) startuoliai, kurių mokslinių tyrimų ir plėtros ciklai gali trukti ilgiau, kurių plėtros etapams gali reikėti daug kapitalo, kuriems gali reikėti pagal teisės aktus vykdyti validavimo procesus ir kurie pajamas gali pradėti gauti vėliau;
- (15) novatoriškos veiklą plečiančios įmonės turėtų būti apibrėžiamos taikant jų novatoriškumą nusakančius kriterijus ir dydžio bei augimo dinamikos kriterijus, grindžiamus plačiai naudojamose klasifikacijose pateikiamos EBPO nustatytos augančių įmonių kiekybinės apibrėžties logika. Siekiant novatoriškas veiklą plečiančias įmones atskirti nuo labiau įsitvirtinusių įmonių, tikslinga nustatyti didžiausią biržinių bendrovių dydžio vertę, grindžiamą Rekomendacijoje (ES) 2025/1099⁸ nustatyta ribine verte, pagal kurią apibrėžiamos mažos vidutinės kapitalizacijos įmonės. Be to, siekiant užtikrinti, kad novatoriškų veiklą plečiančių įmonių apibrėžtis apimtų pakankamai brandžias įmones ir nesutaptų su novatoriškų startuolių apibrėžtimi, būtina taikyti minimalios apyvartos arba bendros balanso sumos kriterijų, grindžiamą atitinkamomis Rekomendacijoje 2003/361/EB⁹ nustatytomis ribinėmis vertėmis, pagal kurias apibrėžiamos vidutinės įmonės,

⁷ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių apibrėžties (OL L 124, 2003 5 20, p. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

⁸ 2025 m. gegužės 21 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2025/1099 dėl mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių apibrėžties. OL L, 2025/1099, 2025 5 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj>.

⁹ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija dėl labai mažų įmonių, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžties (Tekstas svarbus EEE) (pranešta dokumentu Nr. C(2003) 1422). OL L 124, 2003 5 20, p. 36–41, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>.

REKOMENDUOJA:

1. Ši rekomendacija yra dėl novatoriškų įmonių, novatoriškų startuolių ir novatoriškų veiklą plečiančių įmonių sąvokų, vartojamų Sąjungos politikoje, kuri taikoma Sąjungoje ir Europos ekonominėje erdvėje, apibrėžčių.
2. Valstybės narės, Europos investicijų bankas (EIB) ir Europos investicijų fondas (EIF) raginami:
 - (a) vartoti priede pateiktas apibrėžtis priimant novatoriškoms įmonėms, novatoriškiems startuoliams ir novatoriškoms veiklą plečiančioms įmonėms skirtas teisėkūros, politikos ar finansinės paramos priemonės arba įgyvendinant jiems skirtas programas;
 - (b) vartoti priede pateiktas apibrėžtis siekiant rinkti duomenis apie novatoriškas įmones, novatoriškus startuolius ir novatoriškas veiklą plečiančias įmones.
3. Ši rekomendacija skirta valstybėms narėms, EIB ir EIF.
4. Valstybių narių, EIB ir EIF prašoma pranešti Komisijai apie visas priemones, kurių jie ėmėsi šiai rekomendacijai įgyvendinti.

Priimta Briuselyje 2026 03 18

Komisijos vardu
Ekaterina ZAHARIEVA
Komisijos narė

